

Модул 2018 Материални лишения, благополучие и жилищни затруднения

Регламент (ЕС) № 310/2017 на Комисията представя списъка на целевите второстепенни променливи свързани с материалните лишения, благополучието и жилищните затруднения.

Основни характеристики на Модул 2018 Материални лишения, благополучие и жилищни затруднения:

- **Единици на наблюдение:**

Целевите променливи се свързват с няколко вида единици:

Информацията за благополучието и жилищните затруднения трябва да се предоставя за всички членове на домакинството на възраст 16 години и повече години.

Информацията за материалните лишения се прилага на ниво домакинство и се отнася до домакинството като цяло.

Възрастта се отнася до възрастта в края на референтния период за дохода.

- **Метод за събиране на данните:**

По отношение на приложимите на ниво домакинство променливи методът на събиране на данни е персонално интервю с респондента от домакинството.

По отношение на променливите, приложими на ниво отделни физически лица, методът за събиране на данни е персонално интервю с всички настоящи членове на домакинството на възраст 16 или повече години.

Поради вида на събираната информация за променливите за материалните лишения се допуска да се провеждат само персонални интервюта (по изключение интервюта с упълномощен за целта представител за временно отсъстващи или недееспособни лица).

Интервютата с упълномощени за целта представители не се допускат за променливите, отнасящи се до благополучието и жилищните затруднения

- **Период на наблюдение:**

Целевите променливи се отнасят до различни видове референтни периоди:

Настоящият референтен период за променливите за материалните лишения.

Настоящият референтен период за променливите за благополучието, с изключение на пет променливи за емоционалното благополучие и една променлива за самотата, които се отнасят до последните четири седмици.

Целият досегашен живот за срещнатите досега жилищни затруднения.

- **Целеви променливи**

Променливите от модула са както следва:

Материални лишения

HS070 Имате ли телефон, включително мобилен телефон

HS080 Имате ли цветен телевизор

HS100 Имате ли перална машина

Трите променливи за материални лишения, които съгласно Регламент (ЕС) 2256/2015 на Комисията от 4 декември 2015 г. отпаднаха от списъка на целевите променливи, ще се съберат за последен път. Тази информация ще допринесе за изчисляване на показателя за материални лишения в сегашния му вид и да се гарантира съгласуваност с индикатора „Риск от бедност и социално изключване AROPE“ за последната отчетна година на стратегия Европа 2020 в областта на бедността и социалното изключване (2008-2018 г.), както е договорено с Комитета на Съвета за социална закрила.

Благополучие

PW010T Обща удовлетвореност от живота

Удовлетворението от живота представлява информация за това как респондентът оценява живота си като цяло. Терминът "живот" обхваща всички области на живота на даден човек в определен момент от времето (през последните дни). Променливата се фокусира върху това, как хората се чувстват " през последните дни", вместо да определят по-дълъг или по-кратък период от време. Намерението не е да се получи емоционалното състояние на респондента в даден момент, а да се направи преценка за тяхното ниво на удовлетворение.

PW240T Усещане за социално изключване

Променливата се отнася до мнението / чувството на респондента.

"Социалното изключване“ включва липсата на ресурси, права, стоки и услуги и невъзможността да участват в нормалните взаимоотношения и дейности, достъпни за мнозинството от хората в едно общество, било то икономически, социални, културни или политически. Изключването засяга качеството на живот на индивидите.

Дефиницията предполага липса на ресурси за участие, но и чувство за отхвърляне от обществото или определени групи или отхвърляне на обществото или определени групи в обществото.

Обикновено тези, които са уязвими към изключване, включват: хора в бедност, самотни родители, безработни, хора с увреждания, лица, които се сблъскват с дискриминация въз основа на пол, раса, сексуалност или увреждане, бездомни хора, в училище, хора с малка образователна квалификация, хора с ниско самочувствие, хора със затруднения при пристрастяването и общности в области на бедност.

Човек може да се чувства невключен поради: произход, религия, пол, статус на дейност, увреждане, материални обстоятелства, сексуална ориентация, език, възраст, външен вид, националност и т.н.

PW040T Материална помощ

Променливата има за цел да измери качеството на личните взаимоотношения на респондентите.

Променливата се отнася до възможността на респондента да иска и получава материална помощ от всички роднини, приятели или съседни или други лица, които респондентът познава. Става въпрос за възможността да потърсите помощ, независимо дали респондентът се нуждае от нея или не.

Материалната помощ трябва да се разбира като отнасяща се до пари или вещи (включително потребителски стоки като хранителни стоки, предмети за ежедневна

употреба и т.н.). Затова респондентът трябва да отговори дали може да получи от роднини, приятели или съседи пари, заем или предмет, когато е необходимо.

PW110T Нематериална помощ

Променливата се отнася до възможността на респондента да иска и получава морална помощ или услуги от близки, приятели или съседи или други лица, които респондентът познава. Става въпрос за възможността да потърси помощ, независимо дали респондентът се нуждае от нея или не.

Нематериалната помощ трябва да се разбира като помощ за извършване на някои дейности или морална подкрепа. Затова респондентът трябва да отговори дали има някой, с когото да говори, когато има нужда; някой, който би могъл да му помогне, ако е болен.

PW030T Удовлетвореност по отношение на финансовото положение

Респондентът трябва да направи широка оценка на всички области на финансовото състояние на своето домакинство в момента на интервюто. Трябва да вземе предвид адекватността на доходите, нивото на спестяванията, способността да изплати дълга и дължимите суми, способността да посрещне големи неочаквани разходи.

PW160T Удовлетвореност от личните връзки

При отговорът на този въпрос, респондентът трябва да вземе предвид отношенията с всички хора, с които прекарва времето си (например семейство, приятели, колеги от работа, съседи).

PW120T Удовлетвореност от начина на използване на времето (количество свободно време)

Респондентът трябва да направи оценка на времето, което той/тя прави, за да върши нещата, които обича да прави (хоби, свободно време, свободно време).

PW100T Удовлетвореност от работата

Променливата се отнася до мнението на респондента/чувството за степента на удовлетвореност от неговата/нейната работа. Респондентът трябва да направи оценка на всички области на своята работа в момента на интервюто. Респондентът, който прави оценката, трябва да вземе предвид извършените задачи, атмосферата на работното място, заплащането, часовете и т.н.

Икономическата активност на лицето се основава на собственото възприятие на лицето за неговата/нейната основна дейност (работещ, учащ, неактивен). По принцип, определянето на икономическата активност зависи от времето, което лицето отдава на дадена дейност, но няма точни критерии за това.

Ако респондентът има няколко работни места, той/тя трябва да се позове на основната работа. Ако респондентът работи и учи едновременно, той/тя трябва да се позове на текущата работа, ако се самоопределя като работещ.

За лицата, които не работят в момента на интервюто трябва да се използва код -2 (не се прилага).

PW190T Доверие в другите

Променливата се отнася до мнението / чувството на респондента.

"Социалното доверие" е основна ценност или вяра; абстрактно оценяване на моралните стандарти на обществото, в което живеем.

PW230T Чувство за самота

Променливата се отнася до чувството на респондента. Той/тя трябва да посочи до каква степен се е чувствал самотен през последните четири седмици.

Чувствата за самота не е синоним на това, че сме сами, а това включва чувството на изолация, на несвързаност с другите и чувството, че не принадлежиш към обществото.

Променливите PW050T-PW090T се основават на самооценка на емоциите и целят да измерят психологическото благосъстояние

PW050T Нервно напрежение

Променливата се отнася до чувството на респондента до каква степен той/тя се е чувствал много нервен през последните четири седмици.

"Да бъдеш нервен" е състояние, характеризиращо или показващо емоционално напрежение, безпокойство, възбуда.

PW060T Унило настроение

Променливата се отнася до чувството на респондента до каква степен той/тя се е почувствал потиснат през последните четири седмици.

„Потиснат“ трябва да се разбира, че е нещастен, слаб и песимистичен.

PW070T Усещане за спокойствие и мир

Променливата се отнася до чувството на респондента до каква степен той/тя се чувства спокоен през последните четири седмици

PW080T Усещане за обезсърченост или потиснатост

Променливата се отнася до чувството на респондента до каква степен той/тя се е чувствал обезсърчен или потиснат през последните четири седмици.

„Обезсърчен или потиснат“ трябва да се разбира като: нещастен, безнадежден.

PW090T Усещане за щастие

Променливата се отнася до чувството на респондента до каква степен се чувства щастлив през последните четири седмици.

Жилищни затруднения

RHD01T Срещнати досега жилищни затруднения

Това е филтърна променлива, която има за цел да види колко хора са преживели жилищни затруднения през целия си живот.

Отговорът трябва да бъде да, ако в даден момент от живота си респондентът няма свое собствено място (било то собственост или под наем), където би могъл да живее и поради тази причина е бил принуден да остане при приятели или друго семейство; да остане в спешни или други временни жилища; място, което не е предназначено за постоянен дом или е трябвало да спи на обществено място.

Ако респондентът е принуден да напусне дома си временно поради непредвидено събитие като: риск от земетресение; пожар в квартала и т.н., не трябва да се счита, че са имали жилищни затруднения.

Категорията "пребиваване с приятели или роднини" - трябва да включва ситуации, при които някой е бил принуден да се премести в семейството или приятелите си, тъй като не е имало друго място за престой. Посещенията, пребиваващи за ограничен период от време (например по време на обновяване на собствен апартамент) или живеещи със семейство, за да се спестят пари, а не поради абсолютната необходимост, не трябва да се вземат под внимание.

"Извънредно или друго временно настаняване" следва да се разбира като подслон за нощувки за хора без обичайно местопребиваване, настаняване на лица, преживели домашно насилие, настаняване на имигранти поради техния статут.

"Място, което не е предназначено за постоянен дом", трябва да се разбира като временно убежище, шахта, полу-постоянна структура, хижа / кабина или сграда, определена като неподходяща за обитаване.

"Спящите в общественото пространство" трябва да се разбират като живеещи по улиците или обществените места, без подслон, който може да се определи като жилище.

Ако човек е преживял трудности в жилищното настаняване повече от веднъж през живота си, той трябва да избере категорията, която представлява най-скорошното събитие.

RHD02T Продължителност на най-скорошния период на жилищни затруднения

Тази променлива е предложена да измери продължителността на времето, през което хората са срещнали жилищни затруднения. Трябва да се има предвид само най-скорошното изживяване. Ако обаче някой продължи да преживява трудности в жилищното настаняване, но през този период промени мястото си на пребиваване (напр. от център за спешно настаняване е преместен на място, което не е предназначено за постоянен дом, и след това "е останал на улицата"), общата продължителност трябва да бъде посочена.

Информацията за продължителността трябва да бъде предоставена на Евростат в месеци (например 2 години = 24 месеца, 2 седмици = 0,5 месеца). Ако дадено лице е изпитвало трудности при жилищно настаняване за период, по-кратък от 2 седмици, стойността трябва да бъде закръглена до 2 седмици (0,5 месеца).

Ако в момента на интервюто човек изпитва жилищни затруднения, трябва да я включи като продължителност.

RHD03T Основна причина за предишни жилищни затруднения

Тази променлива има за цел да улови основната причина за жилищните затруднения.

Жилищните трудности са сложен, многостранен проблем и често са следствие от множество събития. Независимо от това от анкетираните се иска да изберат основната причина за това, т.е. онова, което според тях е най-важният фактор.

Ако респондентът понастоящем изпитва трудности в жилищното настаняване, трябва да посочи основната причина за него.

RHD04T Друга причина за предишни жилищни затруднения

Тази променлива има за цел да установи дали има повече от една причина за предишни жилищни затруднения и, ако да, каква е била тя.

RHD05T Излизане от положение на жилищни затруднения

Тази променлива има за цел да събере информация, за причината, поради която респондента е излязъл от жилищни затруднения. Като цяло може да има повече от една причина; въпреки това трябва да се избере най-важната.